

Nr 130.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa understöd från den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Erik Magnus Edvard Svedbom; given Stockholms slott den 12 februari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Felix Hamrin.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 februari 1932.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, anför:

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 200 till 1931 års riksdag jämte en i ämnet väckt motion medgav riksdagen enligt skrivelse den 2 juni 1931, nr 314, bland annat, att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter avlidne Erik Magnus Edvard Svedbom finge avstås vad som åtginge för beredande av livräntor och understöd åt vissa Svedbom närstående personer. Två av dessa hava sedermera inkommit

med framställningar om viss höjning av de dem tillerkända understödsbeloppen. Innan jag ingår på framställningarna och av statskontoret i ärendet avgivet utlåtande, torde jag få lämna en översikt över vad som förekom i samband med de ifrågavarande bidragens beviljande.

1931 års
riksdag.

Svedbom avled den 11 april 1930 utan att efterlämna närmare släktingar än två sysslingar, Johanna Adolphina (Jenny) Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist, född Wimmereranz, vilka enligt gällande lag om arv icke voro arvsberättigade. Behållningen i boet efter den avlidne utgjorde enligt den efter honom upprättade bouppteckningen 1,237,879 kronor 7 öre.

I en till Kungl. Maj:t ställd ansökning anhöllo Johanna Adolphina Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist, att Kungl. Maj:t ville med riksdagens samtycke till deras förmån helt eller delvis efterskänka arvet efter Erik Svedbom. Till stöd för ansökningen anfördes bland annat, att under Svedboms livstid av hans förmögenhet utgått årligt understöd till sökandena och att behovet av understöd vore på grund av deras torftiga ekonomiska omständigheter synnerligen stort. Enligt utredningen i ärendet hade under Svedboms livstid understöd på senare tid utanordnats åt Johanna Adolphina Wimmereranz med 100 kronor och åt Sylvia Justina Bergquist med 150 kronor i månaden.

Vid frågans anmälan inför Kungl. Maj:t den 13 mars 1931 anförde jag, att jag, med hänsyn till vad i ärendet upplysts rörande sökandenas ekonomiska förhållanden funne rimligt, att de, som efter äldre lag skulle varit Svedboms närmaste arvingar och under de senare åren av hans liv av hans förmögenhet uppburit visst årligt underhåll, fortfarande finge åtnjuta denna förmån. I anslutning till den införskaffade utredningen ansåg jag underhållsbeloppen böra bestämmas till, för månad räknat, 100 kronor till Johanna Adolphina Wimmereranz och 150 kronor till Sylvia Justina Bergquist. Med avseende å sättet för livräntornas beredande föreslog jag en anordning, enligt vilken erforderligt kapitalbelopp skulle överlämnas till särskild förvaltning hos statskontoret, som skulle hava att med avkastningen gälda livräntorna. I mån som livräntetagarna avlede, borde därefter det sålunda avsatta kapitalet överföras till arvsfonden.

Understöden till Johanna Adolphina Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist skulle enligt mitt förslag utgå för tiden från den 1 april 1930. För tid, vilken redan förflutit, fram till dess livräntorna kunde börja gäldas med avkastningen av det avsatta kapitalet, borde de månatliga understödsbeloppen utgå direkt av kvarlåtenskapen. Allmänna arvsfondens rätt till den del av kvarlåtenskapen, som erfordrades för utbetalande av dessa belopp, borde därför — utöver vad som komme att åtgå för beredande av livräntor i den föreslagna ordningen — jämväl avstås.

I enlighet med min hemställan föreslog Kungl. Maj:t i förenämnda pro-

position nr 200 riksdagen, såvitt nu är i fråga, att medgiva, att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Erik Magnus Edvard Svedbom måtte avstås *dels* vad som åtginge för beredande av livräntor åt Johanna Adolphina Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist med 1,200 kronor, respektive 1,800 kronor om året, att utgå under deras återstående livstid, *dels ock* vad som erfordrades för beredande därutöver av understöd till Johanna Adolphina Wimmereranz med 100 kronor och till Sylvia Justina Bergquist med 150 kronor i månaden, räknat från den 1 april 1930 till dess nämnda livräntor började utgå.

I en i anledning av propositionen inom första kammaren väckt motion, nr 254, yrkades, att livräntorna till Johanna Adolphina Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist måtte höjas till 3,000 kronor om året för vardera. Till stöd därför hänvisades till att de föreslagna livräntetagarna hade mycket små tillgångar och länge ansett sig kunna såsom släktingar till Svedbom med säkerhet räkna på att större delen av hans förmögenhet skulle efter hans fränfalle tillfalla dem.

Sedan riksdagens kamrar fattat skiljaktiga beslut rörande beloppet av ifrågavarande båda livräntor, i det att första kammaren beslutat i enlighet med motionen, men andra kammaren bifallit Kungl. Maj:ts, av statsutskottet biträdda förslag i ämnet, blevo de olika besluten föremål för sammanjämkning. I sin skrivelse nr 314 anförde riksdagen bland annat följande:

»Vad angår Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om beredande av livräntor och understöd åt de med Erik Svedbom befryndade Johanna Adolphina Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist, har riksdagen funnit sådana omständigheter föreligga, att riksdagen i likhet med departementschefen och de i ärendet hörda myndigheterna ansett det böra medgivas, att sagda personer, vilka sedan några år tillbaka erhållit kontanta bidrag till sitt uppehälle från Svedboms förmögenhet, alltjämt komma i åtnjutande därav, sedan det allmänna övertagit förmögenheten i fråga. — — —

Mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om sättet för beredande åt nu omförmälda personer av livräntor och understöd, har riksdagen icke funnit skäl till erinran. Beträffande däremot storleken av de föreslagna underhållsbeloppen har riksdagen ansett skäligt att på så sätt tillmötesgå ovanberörda motion, att riksdagen medgivit, att livräntorna till Johanna Adolphina Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist bestämmas till 2,100 kronor för den förra och 2,400 kronor för den senare.»

Under återopande av vad sålunda anförts anmälde riksdagen, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt förenämnda motion medgivit, att i enlighet med vad i propositionen angivits finge av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Svedbom avstås, såvitt nu är fråga, *dels* vad som åtginge för beredande av livräntor åt Johanna Adolphina Wimmereranz med 2,100 kronor om året och åt Sylvia Justina Bergquist med 2,400 kronor om året, att utgå under vederbörande livräntetagares återstående livstid, *dels ock* vad som erford-

rades för beredande därutöver av understöd till Johanna Adolphina Wimmereranz med 100 kronor och till Sylvia Justina Bergquist med 150 kronor för varje månad räknat från den 1 april 1930 till dess nämnda livräntor började utgå.

Kungl. Maj:t har den 12 juni 1931 i enlighet med riksdagens beslut förordnat angående ifrågavarande livräntor och understöd, varefter Kungl. Maj:t den 11 september 1931 meddelat vissa bestämmelser i ämnet, innebärande bland annat, att livräntorna skulle börja att utgå från och med oktober 1931.

*Ansökningar
av Johanna
Adolphina
Wimmereranz
och Sylvia
Justina Berg-
quist.*

I två till Kungl. Maj:t ställda skrifter hava nu Johanna Adolphina Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist, under hänvisning till att riksdagen höjt de i propositionen föreslagna livräntorna för dem men icke understöden, gjort framställning i syfte att dessa senare måtte få utgå med samma belopp som livräntorna.

Statskontoret.

Statskontoret har den 19 augusti 1931 avgivit infordrat utlåtande över ansökningarna. Ämbetsverket har därvid erinrat, att åt sökandena beviljats understöd, som för månad räknat med respektive 75 kronor och 50 kronor understege de livräntor, de framdeles skulle erhålla, medan övriga understödstagare erhållit understöd, som till beloppen i huvudsak överensstämde med dem medgivna livräntor. Då anledningen till att förevarande bidrag ur kvarlåtenskapen efter Svedbom uppdelats i understöd och livräntor torde hava varit av uteslutande formell natur, har det synts statskontoret, som om de skäl, som föranlett riksdagen att höja de föreslagna livräntebeloppen, jämväl hade bort medföra en motsvarande höjning av de månatliga understödsbeloppen. Med hänsyn härtill har statskontoret hemställt, att Kungl. Maj:t måtte hos riksdagen föreslå, att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Svedbom måtte ytterligare avstås vad som erfordrades för beredande åt Johanna Adolphina Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist av ytterligare understöd för tiden från den 1 april 1930, till dess de av 1931 års riksdag medgivna livräntorna började utgå, med 75 kronor per månad för den förra och 50 kronor per månad för den senare.

*Departements-
chefen.*

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen, föreslogs i oförmälda proposition till fjolårets riksdag — i vad nu är ifråga — att vissa livräntor skulle ur kvarlåtenskapen efter Erik Svedbom tillerkännas Johanna Adolphina Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist. Dessa livräntor, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle utgöra 100 kronor respektive 150 kronor i månaden, skulle bestridas från avkastningen av ett ur kvarlåtenskapen avsatt kapitalbelopp. Under tiden, intill dess avsättning skett och livräntorna alltså kunde börja att utgå, skulle Johanna Adolphina Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist äga att direkt ur kvarlåtens-

skapen tillgodonjuta understöd. Anledning att bestämma understödsbeloppen lägre än livräntorna förefanns knappast, och i propositionen föreslogos också de förra till samma storlek som de senare. När riksdagen sedermera, på grund av motion i ämnet, höjde livräntorna utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit med 75 kronor för Johanna Adolphina Wimmercranz och 50 kronor för Sylvia Justina Bergquist, allt för månad räknat, företogs icke motsvarande höjning av understöden. Något skäl, som skulle motivera denna olikhet i livränte- och understödsbeloppen, anfördes emellertid icke, vare sig i motionen eller i riksdagsbeslutet. Vid sådant förhållande synes det mig, att en ökning av de månatliga understödsbeloppen, så att dessa bliva lika med de genom riksdagens beslut höjda livräntorna, bäst skulle överensstämja med den behandling, ifrågavarande understödsärende i övrigt fått. Jag finner mig därför böra förordna de gjorda framställningarna i nämnda syfte. Johanna Adolphina Wimmercranz och Sylvia Justina Bergquist synas mig alltså böra erhålla tillägg till de åt dem utbetalade understöden, den förra efter 75 kronor i månaden och den senare efter 50 kronor i månaden, varigenom understöden uppbringas till respektive 175 kronor och 200 kronor per månad. Då understöden, som numera upphört, utgått under tiden 1 april 1930—30 september 1931 eller under aderton månader, böra tilläggsunderstöden bestämmas till engångsbelopp av respektive 1,350 kronor och 900 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

- * att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Erik Magnus Edvard Svedbom må, utöver vad 1931 års riksdag medgivit, avstås åt Johanna Adolphina Wimmercranz ett belopp av 1,350 kronor och åt Sylvia Justina Bergquist ett belopp av 900 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Borgström.

